

Statens Planteavlsforsøg

1404. MEDDELELSE

80. ÅRGANG 6. APRIL 1978

Udgivet af
Statens
Planteavlsudvalg

Statens forsøgsstation, Hornum, 9600 Aars

Stiklingeformering af surkirsebærsorten 'Stevnsbær'

O. Nymark Larsen

Indledning

Formeringen af surkirsebærsorten 'Stevnsbær' er i lighed med formeringen af andre frugtsorter hidtil foretaget ved podning på grundstamme. At frugtsorter dyrkes på grundstamme skyldes to hensyn, dels benyttes grundstammen til at give frugttræet egenskaber, som sorten i sig selv mangler, f.eks. hårdførhed og passende vækstkraft, og dels anses frugtsorter for at være vanskelige at formere ved stiklinger.

I de senere år er der sket så stor udvikling i metoder til at styre frugttræers vækst og bæring, at det er aktuelt at undersøge, om det ved moderne metoder er muligt at stiklingeformere sorterne. Ved stiklingeformering kan der opnås en rationel produktion med små omkostninger pr. produceret træ.

I det følgende refereres et forsøg med formering ved urteagtige stiklinger. Det viste sig her, at 'Stevnsbær' har en særdeles god roddannelsesevne, og at sorten endog kan stiklingeformeres ved en simpel, ekstensiv metode.

Det må dog pointeres, at man endnu ved ret lidt om stiklingeformerede 'Stevnsbær's vækst i frugtplantager, bl.a. kan det tænkes, at der er rodkudsproblemer, og man kender heller ikke hårdførheden. Det må derfor anbefales, at anlæg af større plantninger af 'Stevnsbær' venter, indtil der i løbet af nogle år foreligger forsøgsresultater.

Forsøgets udførelse

1. Stikning i væksthuse

Stikkematerialet blev høstet på moderplanter, der i containere blev drevet i væksthuse. Der blev ved stikningen benyttet ca. 10 cm lange topstiklinger. For at undersøge stiklingernes reaktion på vækststoffilførsel blev en del af stiklingerne behandlet med forskellige koncentrationer af vækststoffet IBA (indolyismørsyre). Stiklingerne blev stukket i 3,8 cm stenuldblokke hvori temperaturen ved undervarme blev holdt på ca. 21° C. Stiklingerne blev holdt fugtige ved hjælp af tågeanlæg.

Der blev stukket et hold stiklinger i april og igen et hold sidst i maj.

For at gøre det muligt at bedømme ungplanternes tilvækst blev der af de i april stukne stiklinger 4 uger efter stikningen udtaget et parti omfattende 30 velrodede stiklinger. Disse stiklinger blev sat op i 1 liter stenuldblokke og viderekultiveret i væksthuse sommeren igennem.

2. Stikning på friland under plasttunnel

Først i juli blev der høstet stiklinger af moderplanter på containerplads. Disse stiklinger blev stukket i plasttunnel af vanlig planteskoletype, og i de første 6 uger efter stikningen blev de med en manuelt styret dysestreng overbruset en til flere gange daglig, afhængig af vejret. Stiklingerne blev

ikke vækststofbehandlet, da dette ud fra de i væksthushus opnåede resultater må anses for unødvendigt.

Resultater

1. Stikning i væksthushus

Ved forsøget blev afprøvet flere forskellige vækststofkoncentrationer, men der er i denne meddelelse kun medtaget resultater for 1000 ppm IBA behandlingen, idet denne gav bedre resultat end både højere og lavere koncentration.

Som det fremgår af tabel 1 fik de vækststofbehandlede stiklinger hurtigere rod end de ubehandlede. Hos vækststofbehandlede stiklinger var der 2 uger efter stikning betydelig flere stiklinger med rod end hos de ubehandlede. Allerede efter 3 uger på stikkebedet var forskellen dog lille, og efter 4 uger på stikkebedet var de ubehandlede stiklingers roddannelsesprocent meget nær de vækststofbehandlede, hvor alle stiklinger havde opnået roddannelse. Ud fra disse resultater må konkluderes, at vækststofbehandling må anses for overflødig, og at der ved stikning i væksthushus kan forventes meget nær 100 procent rodning i løbet af 4 uger.

De planter, der sommeren igennem var blevet kultiveret i væksthushus, blev målt først i oktober. De var da omkring 150 cm høje, og ved måling af rodhalsdiameteren fremgik det, at 77 procent af planterne havde en rodhalsdiameter på 8 mm eller mere.

2. Stikning på friland under plasttunnel

Ved prøveoptagning i forsøgsperioden var det tydeligt, at roddannelsen foregik langsommere i plasttunnel på friland end ved stikning under tåge i væksthushus. Den langsommere roddannelse skyldes formentlig, at substrattemperaturen var lavere i plasttunnelen. Ved optagningen af stiklingerne i begyndelsen af november var der imidlertid 95 procent af stiklingerne, der havde rod. En sådan roddannelsesprocent er fuldt tilfredsstillende til, at man kan betegne metoden som velegnet for 'Stevns ær'.

Tabel 1. Procent stiklinger med rod for to stiklingebehandlinger.

Bedømt 2, 3 og 4 uger efter stikning.
Gennemsnit af to stikketidspunkter.

Vækststofbehandling	Uger efter stikning		
	2	3	4
Ubehandlede	40,0	95,0	98,4
1000 ppm IBA	66,7	100	100

Vejledning

1. Produktion i væksthushus

For at kunne producere planter, der er plantegjenlige ved vækstsæsonens afslutning, drives moderplanterne i containere i væksthushus fra februar, således at der kan høstes stiklinger omkring begyndelsen af april.

Da stiklinger af *Prunus* erfaringsmæssigt bør have en vis størrelse for at kunne bryde hurtigt og ensartet med nyt skud anbefales det at benytte stiklinger med flere internodier og ca. 10 cm lange. Der stikkes under tåge eller under plastdække, og stikkesubstratet holdes med undervarme på ca. 21° C i roddannelsesperioden på 4 uger.

Efter roddannelse pottes i 1 liter containere, og ved viderekultivering i væksthushus med god vandings- og gødskningspraksis vil planterne være plantageklare ved vækstsæsonens afslutning.

2. Produktion på friland

Stikkematerialet produceres på moderplanter på friland, hvilket betyder, at der kan stikkes fra midt i juni til begyndelsen af juli. Der benyttes ca. 10 cm lange topstiklinger, hvis disse endnu ikke har dannet endeknop, vil det være en fordel at knibe den yderste bløde top af. Der stikkes i plasttunnel, hvor der i roddannelsesperioden med dysestreng overbruses 1 til 3 gange om dagen afhængig af lys- og temperaturforhold. De rodde stiklinger kan om efteråret tages op og overvintres i fryserum ved minus 2° C og om foråret udplantes på bed for viderekultur.

Produktionen på friland tager længere tid end væksthushusproduktion men er til gengæld også en mindre investeringskrævende produktionsform.

Abonnement på meddelelser fra Statens Planteavlsvforsøg kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til bladets ekspedition, Statens Planteavlsvkontor, Kongevejen 83, 2800 Lyngby, postgiro 200 2299, tlf. (02) 85 50 57. Abonnementsprisen er for 1978 60,00 kr. årligt excl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.

Trykt i 7.000 eksemplarer.